

Atiduok Tėvynei, ką privalai!

L L K S

JUOZ APAVIČI AUS TĖVŪNIJOS

ORGANAS

Nr. 3

1952 m. rugsėjis - spalio mėn.

Tankusis Pušynas..... 1952 m.....

Atidūok Tēvynei, kq privalai!

L L K S

Jozapavičians Tēvyņijes

O r g a n a s

Nr. 3rugsējo - spalio mėn...1952 m....

L i n g u o n o l i s

Rugsējo Aštuntēji.

Tauta kuri kovoja prieš ekupantą,
Pasiryžimo grūdina savo kūną,
Jes dvasia neiveikiama tampa,
Tokia tauta lieka anžiams gyvaj

Jau trylikteji tautos šventės diena - Rugsējo
Aštuntēji mūsu tautoje virto ne džiangsmo diena,
bet beribis skausmo ir liūdesio diena.

Prieš tryliką metų, tą dieną mūsų Tēvyne pueš
to graži trispalvė tautinė vėliava, kuri savo
viršine spalve sudėtini primindavo kiekvienam
lietuviui, kad gili mūsų tautos praeitis turėjo
daug kančių, daug aukų bube paankota už jos lais-
vę ir savo karžygių sūny buvo apginta nuo visokių
tautos priešų.

Šiandien mūsų tauta atsidūrė kritiškoje padėtyje,
ir šią brangią mūsų tautos dieną taurūs Lietuvos
sūnūs ir dukros neturi tautinės teisės švesti šią
tautinę šventę - Rugsējo Aštuntēją Dieną, kurioje
galėtų išreikšti visus savo tautos džiangsmus ir
skausmus, kaip šiandien, kad švenčia laisvoje pat
saule tautos.

52

savo tautos šventės dienomis išreiškia savo
angsmo ar liūdesio pragyventas gyvenimo valan-
šalina praeities padarytas klaidas ir ruošia
jūs kūrybinis planas ateities kūrybai.

Netelima praetis mums primena tą dieną - Rugsėjo
tuntą, kuomet visa lietuvių tauta šventiškoje
staikeje pasipuošdavo gražiasias savo sodybas taut-
tantine trispalve.

Lietuvos padangė tą dieną virsdavo lyg graži
giružė, kurioje rodes augtų vien tik trispalviai
medžiai, o tos giružės gyventojai - lietuviai.

Rugsėjo Aštuntąjį buvo brangi diena mūsų taut-
tai. Tą dieną lietuviai lietuviui spausdavo ranką, o
ju lietuviškos širdys susijungdavo į vieną širdį,
ir, tartum, tą dieną susiliedavo visa tauta į vieną
kūną, į vieną asmenį, kuris siekdavo vieną tikslą -
tautinės laisvės ir geresnio rytojaus.

Nepriklausomos Lietuvos gyvenime metas buvo
daug nudirbta, daug nuveikta mūsų tautos gerovei.
Bet buvo ir daug klaidų daroma. Viena iš tokių klai-
dų mūsų tautoje buvo klasinis susiskirstymas. Val-
dininkas nenorėjo pažinti darbininko. Jis darbinin-
ką laikė nereikšmingu tautos individū. Bet ką šiand-
ien parodė šios ilgos okupacijos metai? Ir ką tur-
ės pasakyti buvusieji Lietuvos valdininkai, kurie
tuo laike inteligentais ir tautos patriotais? Ku-

o tą brangią tautos dieną - Rugsėjo Aštuntąjį
gibūnėse šaukė - Lietuviai vienybės! Vienybė -
bė! Joks priešas tenebande kelti kojas į mūsų
tą ir nepriklausomą Lietuvą, mes pasiryžę mirti
rygi mirtinai už kiekvieną žemės pedą!

Ir gi šie "narsneliai" šiandieną, kad Tėvynė jau
ėnėla trylikta tautos šventę žiauriaus okupanto
naguose? Reikia manyti, kad tie "narsneliai" už-
sienyje vynoti girkinėja, o apie Tėvynę nei kiek
negalvoja, gal tik ašmunoja ūe "šiltųjų vietų". O
kiti gražiai užsimaskavę ir savo rankas nusiplovę
jaučiasi nekalti prieš tautą, keli aplūpsdiodami
priešui - dirba jie sandiniai.

Tokie narsieji "patriotai", kurie pasitraukėte į
užsieni, ar tapote svetimtaučiu ir mūsų tautos en-
gųjų pardsavėliai ir nieko neveikiate savo tautos
išsilaisvinimo darbe, ar jums nebus gėda,

Tėvynės padangėje vėl laisvai plevėsuos
 nė trispalvė ir savo plevėsuojančiame šla-
 sveikins savo apgynėjus, išėiti i tribūną ir
 ti apie Tėvynės meilę ir jos ga bingą praeitį.
 au kartą "šamnieji patriotai" tautą buvete
 savo tuščiais "rėkavimais". Tauta jums bu-
 tikėjusi ir laikė sau pavyzdžiu ir tikėjo
 dais.

As "patriotams", matyti, mažai terūpėjo Tėvy-
 tis, bet juos vylioje "šiltos vietos" ir
 s "litukai", kuriose krovėsi bankuose ir iš-
 rkesi ivairias plantacijas užsiėnyje, ten varė
 bizni, kuris "pūtė" jų pinigines. O ivairių
 ačių prega rėkavo tuščiais savo šedžiais kai
 kia mylėti Tėvyne. Bet kai Tėvyne užpuolė žiaur-
 s "raudonieji žmogėdros", "patriotai" dingę, "kaip
 irbliai iš kanapių". Vėliau jie mėgine savo tei-
 ntt, kad nebuvo galima priešintis "raudonajam
 libinui", nes būtų smarkiai nukentėjusi tauta.

O šiandieną tokie "patriotai" ar mate ką ken-
 čia mūsų tauta? Mūsų jaunimas mobilizuotas ir iš-
 tremtas i tolimąjį "raudonąjį rojų", tenai išsklaid-
 dytas tarp azijatu ir visokių laukinių, bolševikų
 sudarytu, armiju, kuriose rusiška komanda apmokomas
 ruošiamas, kaip aukra būsimajam karui. Būsimajame
 re mūsų jaunimas bus verčiamas kariauti ir savo
 nekaltas gyvybes aukoti už žvėriškus "raudonųjų"
 anus ir tapti jų aukomis.

1940 metais, kuomet buvo momentas ginti Tėvyne
 žiauriųjų "raudonųjų žmogėdru", nes teisėta
 tautinė teisė te reikalavo, kad lietuviai tu-
 ginti savo Tėvyne. Kuomet Tėvyne buvo reika-
 pinga jūsų pasiaukojimo jūs apleidote ją. O kai
 vėl bus iškovota laisvė jūs insit kaltinti ir tuos,
 kurie šiandien žiaurais okupante valdyne metais
 kovoja už savo Tėvynės laisvę, kad jie dare daug
 klaidų ir net bereikalingų aukų. Bet tokie "patri-
 etai" smarkiai apsiriksite ir patys prieštarausite
 prieš savo minti, kurią savo rėkavimais buvete iš-
 reiškę.

Jums nėduos meluoti Lietuvos Laisvės Kovos Sa-
 jūdžie sudėtos teisėtos aukos ant Tėvynės aukuro.

uz teišētus tautas reikalavimus.

Sajūdi sudaro sveikas mūsų tautos kamienas - lie-
tuvos darbininkai, kurie yra šventai pasiryžę geriau
gyventi, bet neperduoti savo tautinės laisvės. Jie nei-
šlytusiai kovoja su šokiu "Atidauk Būvynei, ką prie-

Lietuvos Laisvės Kovo Sajūdyje nėraime nei
ne iš tų "patriotų", kurie tribūnose, ar spausdin-
tu žodžių, gražiais šūkiiais rėkavo "Vienybė - galy-
bė!" Taip pat nėraime nei vieno iš tų, kurie laisvės
svos Būvynės metais statėsi savo tautos vadais, ar
dalyvavo tautos vadoavime personale.

Lietuvos Laisvės Kovo Sajūdi sąsisprietė Lie-
tuvos darbininkai ir išsiviečius naujus vadus kovų are-
nose. Tiksliausiai kartų skaitlingesnių bejausmių
patriotų ir mūsų tautos pasidavėlių strėbų gaujų
susupti - automatiškai garso apkurtinti, parako dūm-
mės suedinti, akis į aki kaudamies ir daug kartų
išeidami iš apsupimo žiedų, dažnai sužeisti Būvynės
gynėjai - lygių artojų, kurie ne tik savo par-
tizaniška veikla aktyviai kovoja su ginklu rana-
mumu, bet ir prieš žiaurinesius "raudonuosius žmogėdras"
- komunistus ir prieš įvairius tautos išdavikus.
Bet taip pat jie spausdintu žodžiu informuoja pa-
gyvius tautos mases artėjančiam tautos išsilaisvinis-
mo momentui.

ŠIE

patys realūs švente pasilaukėjime darbai neliks
prieš mūsų tautoje. Jau ir šiandien priešas iver-
tekius kovotojus, kuriems mirtis nebaisi žu-
dėta tautos laisve.

Už Sajūdžio netikėtai padarytas klaidas bus ne
Sajūdis atsakingas, bet žiaurus okopantas, kuris
tautoje iššaukė inirtingą reakciją - norėdamas
priversti mūsų tautą vydyti žiaurius ir priešin-
sus teisingam žmogaus protavimui isakymus, kurie
prieštaraujamūsu tautos igimtoms tradicijoms
ir tarptautiniam suverenumui, bei nacionaliniam
tautos laisvei. Už dalį mūsų ~~liudies~~ liudies,
kuria pastatė prieš tautą, ir tam dirvos paruošimą
- bus atsakingi tie "patriotai", kurie steromis
"piniginėmis" rėkė - "Vienybė - galybė! Patys gyven-

dami prabangiška skriaudė savo tautos liaudį, nu
lat šiuobėdami „Krizė, krizė!“

Taip, krizė jautė Lietuvos liandis, tik jos
nejaute aukšti valdininkai, kurie tuo metu stovėsi
savo dideliais tautos patriotais.

O tikrasis tautos patriotas su skāndančia šir-
dimi žiūrėjo į tuos akluosius tautos vadus, į tuos
„šiaudinius patriotas“. Visankines reikalnes
kreipdavesi žemai nusilenkdamas, drebančia šir-
dimi, į penus valdininkus. Penas išdidžiai paklausė
- „Ko, tamstai?“ Atsakydavo „Šiandien neturū lai-
ke, atėik kitą dieną.“

Toksai prabangiškas ir visokių nepageidantina
išdaigų valdininkų gyvenimas kėlė pasipiktinimą
ir inirtingą pagiežą dalinėje liandies masėje.
Okopavę mūsų tautą šiaurieji komunistai tuoj išman-
davo proga. Savo malaginga propaganda suviliojošią
liandies dalį, pastatydami ją prieš savo tautą -
savo žvėriškiems planams įgyvendinti mūsų tautoje.

Ta maža mūsų tautos dalis, kuris pasidavė „ra-
denujų žmogėdru“ pragištingai itakai, kartu su atė-
jūnais šiauriais terorizuoja, kalina, deportuoja
ir smugdo mūsų tautą moraliai bei ekonomiškai. Pri-
šių visų mūsų tautai daromų skriaudų esata ir jūs
kalėti būvę „priešnieji penai“ valdininkai.

Laisvos tėvynės gyvenime metais, valdininkas
tautoje turėjo rodyti ne poniškumą, ar ištišimę
vyzdį, bet būti žventai pasiryžęs, su pasiaukoj-
dirbti savo tėvynės gerovei, teisingai vygdyti
aukštesnės vadovybės išalymus ir būti solidariai
su savo pavaldiniais - sąžiningai tarnauti liau-

Visas tautos valdimo aparatas turi būti, ta-
„misijonierius“, kuris nuolankia turi tarnauti
visai liandies masie, o ne būti karjeristais ir
netapti tautos pasipiktinimo objektu.

Kai bus iškoveta laisvė, tolie „penai“ grįže
į Tėvynę mėgins kaltinti Sąjūdį, nerės primesti
ivairias klaidas, kurios pasitaikė sunkios kovos
metais. Tai nieks nuštabans, nes Sąjūdis nebūv
tam prianklėt as. Jissukrendo sunkios okupacijos
sąlygose, partizaniškoje veikloje, atvirame kovos
lauke.

76

Be t yra klaidų, kurias nesurištes su Sąjūdžiu, bet ivairių išsišokėlių padarytes okupaciniiais metais, už kurias Sąjūdis negali nešti atsakomybės. Sąjūdi kaltins ~~keltins~~ tas - kuriam nebrangi gimta tėvi žemė ir mūsų pirmtakų aukos už Tėvynės laisvę. Šiuos visus Sąjūdiui daromus priekaištus, jį atsakys paprastu mūsų tautos priežodžiu - "Kas nedirba, tas neklysta." Sąjūdis žengia su visa tauta į pergales kovai ši faktą patvirtins gyviningas mūsų tautos aukos, kurias tauta paaukavo "paaukūsiems žmogėdrams" - bolševikams.

Kadangi šiandien švenčiame jau trylikta tautos šventės dieną - Rugsėjo Aštuntąją žiaurios okupacijos maguose, per tą laiką tautai nuo žiaurių okupantų savivaliavimų patyrė daugaukų, tai atsitūje būkime nuolatidūs vieni lietiems. Be jėkų išmetinėjimo ir klasinių susiskaldymų - vieningai ir šventai pasiaukėjime su tvirtu pasiryžimu save širdyse dirbti Tėvynės labui už laisvą ateinantį jos sukles-tėjimą Naujosios Europos valstybių šeimoje.

Šią kilnią ir brangią lietuvių tautos dieną - Rugsėjo Aštuntąją, kurią švenčiame žiaurios okupante maguose, Lietuvos Kovoje Kovos Sąjūdis atlik-damas savo šventą pareigą - būdėdamas tautos sargi-boje

S v e i k i n a savo tautą, visus tuos lietuvių patrietus, kurie dabartiniu metu kalinami už myli-mą savo gimtą kampelį ir už tai, kad jie gimę lie-tuviais.

S v e i k i n a visus tremtinius, kuriuos iš-rėmė iš savo brangios Tėvynės už tai, kad netapo-vo Tėvynės išdavikais.

S v e i k i n a išciviją, kuri išvengė bolšovi-kinio mase epidemijos.

Pagaliam reiškia gilią pagarbą - tylos minutė-je tiems, kurie paaukejo savo kilnias ir šventų pasiaukėjimų pilnas sielas Aukščiasiajam, o savo kilnius ir garbingus kūnus už tave brangi Tėvynę!

Sąjūdis kartą pasiryže gražinti tau, Tėvyne, ir visiems, mūsų tautos kaliniams, tremtiniams ir iš-civiams, laisvę. Jis vykdyš šventai užsibrėžtą tikslą iki pergales.

Tai trumpu žvilgsniu permetę tiek laisves ir

n
nepriklausomas Tėvynės praeiti, tiek žiauriaus oku-
panto gyvenimo metus ir jau artėjantiuose išsilai-
svinimo metuose pasiryžkime daugiau nedaryti senųjų
klaidų, kuriose tautoje iššaukai reikalauja. Vieningai
kilkime kūrybiniam darbui su šūkiu - Atiduok Tė-
vynei, ką privalai! Įsijungdami į Lietuvos Laisvės
Kovos Sąjūdį, prikelsime naują, demokratinius pa-
grindais, savo Tėvynę Lietuvą. Šū

Sąjūdis neapvilė tautos ir ateityje neapvil-
jos. Sąjūdis supranta kiek yra brangi Tėvynės lais-
vė, nes jis gimė kovos lauke. Šiandieną jis eina su
visa mūsų tautos liūdimi žengdamas vieningu, lais-
vę nešančiu, keliu. Jo pasirinktasis šūkis virs ga-
linga tautos jėga mūsų tautos kūne, su kuria pa-
sieks savo tikslą - nusiųkratys žiauriųjų "raudo-
nujų žmogėdru" tironijos.

Ne toli jau ta diena, kuomet visa lietuvių tau-
ta, tarsi viena šeima, susiburs pergales kovon, su-
traukys komunistų uždėtus rėžnius ir Rugsėjo
Aštuntąją Dieną iškels tave, mylimoji trispalvė
amžiams plėvėsuoti savo laisvos Tėvynės padangėje!

Naujos laisvos Lietuvos padangė taps, tautai,
žalia giružė nuo tavo sudėtingų spalvų. Tavo sudė-
tingos ir tiesios žerinioios spalvos išbląškys tauto-
toš nuliūdimą, tavo šilkinis šlėmėsio balsas jung-
sis su išlaisvintu Tėvynės balsu, naujam kūrybiniam
darbui savo ir visos žmonijos gerovei!

Pirmyn už tautos laisvę!

Šalin pavergėjai!

/S/S/S/S/

19
-tad štai- priējos didžiuli namą išsitiesė
Žvelgaičio dešinė. -Bėgte, apsupti namą!-isakė
Tautvydas. Ažuoliečiai išmankštinti kovosė ir ūš-
res audrosė vikrūs, kai vijūnai, apsupo. Pasibelsta,
pagrasinta, ileista. Sūėjo i didžiulę krantūrę. Čia
tai laimėjom- apžiūrėjes, pasakė BŪV Snopis. -Ark-
lius, arklius!-ragino RnV Tautvydas. Žvelgaitis iš-
ėjo parsginti arklininkus. -Ar daug ko?-pasitai-
ravo sargybieniai praėinontė Žvelgaiti. -Daug, daug
-atsakė šis. Už valandėlės privažiavo keturi porin-
niai vežimai. Nešt, kraut!-paragine kovotojus. Du
porinius vežimus prikrovė vien avalynės eđu ir padų.
-Jau daugiau sausom vaikšėiosim- džiugėsi kovo to-
jai. Trečią vežimą prikrovė drabužių, o ketvirtąjį
saldumynų - cukrans, saldainių ir degtinėlės tos
pilkosios baikininkės... Žiūrėkit, kad iki ryto nie-
kur neišeitumėt!-nekrėdo paskutinis grasinantis
Žvelgaičio perspėjimas kranturininkui. -"Labi, labi!"
-palydėjo išvažiuojanėiosius ažuoliečius.

Pavažiavus keliolika kilometrų, kelią apšvietė
tė dar teli važiuojanti auto mašina. -Vejasi žalėiai
-sujudo kovotojai. -Vežėjai važinoti toliau, o kiti
ažuoliečiai kovotojai paskui mane!-pasigirdo tamso-
je, kovosė išmėgantas, pažystamas Tautvydo balsas.
Kovotojai šuolinis pasislėpė vienėje ir kitoje
esanėiuosė kelio krūmekšniuosė. -Privažiavus maši-
nai apė dešimts - penkiolika metrų atidengti ugnė!
-ėjo iš lūpų i lūpas tylus RnV Tautvydo nurodymas.
Mašinai privažiavus nurod, tą atstuma, ramia žvaigž-
tą gruodžio nakties tylą perplėšė kerštinga, stip-
ra ažuolėčių rankų valdomų, automatinų ginklų
is. Čia tarp stambiai lojanėi kulkosvaidžių gir-
josi plonėji automatai, bei pusautomatai. -"Vai
Dievin!"-pasigirdo plonai spiegiantis iš mašinos,
o po jo drūtas- "ėiort!" Mašina pasisuko, pakrypo ir
apvirte. Ažuolėčiai palikė savo uždangą krūmekšnius
vijosi sāvus vežimus. Grėta vežimų eidami kovotojai
vėl linksmi juokavo. -Kažin-ka daro dabar mūsų per-
sekiotojai?- pasiteigavo prt. Balandis. -Ka gi dar-
-linksmas kalbėjo SkV Žvelgaitis -dabar tie "die-
viniai" ir "ėiortai" kamšosi savō pilvuosė gantas
iš mūsų skyles. Linksmas klegėsys perbėgo kovotojus.

-Taip, taip, vyrai, - kalbėjo greta vežimo eidamas
 RnV Tautvydas - reikalingas čia rimtas, vakar pasnigusio
 sniego pėdsakas atves persekiotojus tiesiog į mūsų
 stovyklą. - Taip, taip - pritarė Tauras, padėtis ne-
 pavydėtina, - bet pradėjus reikia baigti, o pagaliau
 reikės - kausimės! nerūpestingai numetė su ranka.
 Po šių būrininko žodžių, vėl visi kovotojai linksmi
 klegėjo apie vežimus, štai jau ir taip numylėta
 Žalgirio pamiškė. - Arklys, arklys bėga! - pradėjo vy-
 tis bėganti saldumynus vežanti arkli. Sugavo. - Ak tu,
 - bėrėsi atgal varydamiesi, - matyti tavyje sedi ko-
 munistinio arklio siela, kad tu bėgi nuo partizanų!
 - Vyrai! - staiga pasigirdo perspėjimas - jau bė-
 ga burliai mums už akių, ir iš tiesų, pirmųjų anšros
 prošvaisčių nudažyti, pilkomis milinomis žagarės
 stribai bėgo į Žalgirio pamiškę, atkirsti kelią
 kovotojams įvažinoti į mišką. - Vežėjai sustoti!
 Kovos broliai - atsigręžo Tautvydas - paskui mane
 šias baidyklės sudaužyti! ir visais Tautvydu, suo-
 piu ir Tauru priešakyje, lyg andrė puolė tuos lietu-
 vius persidavėlius. - žnol būrys ugnis! - staiga nus-
 kambėjo Žalgirio pamiškėje. Praplūpo, pradroksėjo
 ugnis. Čia kalbėjosi ginklų kalba lietuvių su lie-
 tuvių. - Drož, drož, žiebk žalčiams broliūdžiams! -
 pro serijų tratėjimus girdėjosi keršto pilnas Bāl-
 trėno balsas. - Bėga, bėga! - staiga perbėgo per lais-
 vės kovotojų eiles pilnas džiugsmo ir pergales
 šnabždesys. - Pradingo, jau tie savo tėvų žemės par-
 davėjai - džiugėsi žvelgaitis. Ne, ne, nevisi rim-
 ai pastebėjo šnops - girdit ten prie krūmokšnių
 tavyje dar žando. - Aš sutvarkysiu! - pergales
 džiugsmo pagautas sušuko prė. Kurmis ir dingo šau-
 dymo pusėn. Už valandėlės šaudymas aptilo, o prė.
 Kurmis linksmas atsivarė stribų leitenantą paimtą
 nelaisvėn. - Ar ne-akiau, kad sutvarkysiu - gyrėsi
 jau iš tolo. - Prišliužes prie šio - parodė su
 pirštu į atvestą - adjutantą je su buože nudo-
 biau, o šis pats rankas pakėlė. - Vyrai dovanokit!
 - drebandžiais pakinkliais pradėjo šis "nenugalima-
 sis" - aš jums nieko blogo nesu padaręs - dairėsi
 baimingai aplinkui - pirmą sykį tik išėjau į šią
 gandyti - ir pats pakliuvai, žaltų! - užsimojo su
 kulkosvaidžiu

prt. Ožys. - Ne, ne, nereikia - nuramino žvelgaitis
isiutimo apimtą prt. Oži. - Dar žinių išklauskim.
Oi, oi, oi, ooōoi - prisikišęs prie drebančio stribų
leitinanto sugiedojo vienas iš partizanų - jūg tai
mano brolio būnūs! Oi, oi, oi, ooōii... - giedojo to-
liau šis laisvės kovotojas, kokia garsi ir garbin-
ga mūsų šeima, vienas iš tos šeimos stribų "mačial-
ninkas" pasikviėtes iš Azijos laukinius klupdom
lietuva, o antras miške vėgdamas kovoja, kad prikėl-
tų ją, o tai garbinga mūsų šeima! - jau i kitus
kovotojus atsiskūęs baifė šis laisvės kovotojas.
- Dėde! Dėdyte! - atpažinęs savo dėde maldavo stribas,
bet dėde jau ėjo su priešakinia vežimu ir links-
mai patylinais švilpiniavo.

Štai jau ir stovykla. Pradėjo iškrauti vežimus.
- Geruti, pasiėmes dar vieną kovotoją išėik pasi-
žvalgyti - i patrolius - paliėpė Suopis. - O tu
pats, Suopi, - pradėjo Tautvydas - pasiėmes dvide-
šimt kovotojų pernešk radio, akumuliatorius ir in-
dus i kitą kvartalą. - Gerai, gerai - satiko Suopis.

Prt. Gerutis nedavjės iki pamiškės, pāstebėjo
už medžių kaulėnų slenkant keturins baltais rūbais
burliokas, jis staiga nesiklūpęs, tiesiog nuo ram-
kos, rėžė i kulkovaidžio ir trys burliai krito
negyvi, o ketvirtas pervirtęs aukštielninkas gai-
lia dejavo. - Šekit joms žmogėdros - išskrido pro
kėtai sušūaptas Geručio lūpas. Bet jau kelias prt.
Geručiai i stovyklą buvo užkirstas - visas kvarta-
las jau kelių šimtu rusų buvo supamās.

Kampe linijū stovėjo sargybiniū prt. Kundro-
vas. Jo žvitrios akys nuolat sekė dvi kvartalo li-
nijas. - Bet, o kas ten? - staiga isminga i vieną li-
niją akys. - Burliai, aiškiai burliai! - šnabžda jo lū-
pos - štai ir šia, jau visai arti... Mano pareiga
neleisti apsurti savo kovos brolių. - žybtelėjo pa-
samonėje ir jis prikrites prie savo mylimo kulkos-
vaidžio žiebė. - Tra-ta-ta, tra-ta-ta praskrodė ra-
mią žalgirio miško tylą.

- Kas tai? - suklyso Tautvydas stovykloje - aišku
priešas - ir Tautvydas su Tauru nubėgė i postą, iš
kurio girdėjosi šūviai. Jau nebešaudė - pāstebėjo
Tauras.

- gal priešas atsikraukė? - raminosi Tautvydas. Pribėgęs - postą žiūri: sargybinis gulį s aov jaun gel tonplaukę galvą pasidėjęs ant kulkosvaidžio, atlikęs pariegą Tautvydai. O kulkosvaidis nonerėdamas trukdyti save šeimnininke amžiną miegą - tyli... - Žėves - sušnėbėdėjo Tauras. - paslėpkime jį - patarė Tautvydas. Sargybini paslėpė po eglaitėmis, ir pasiėmė kulkosvaidį Tautvydas su Tauru sugrižo i stovyklą. Perbėgę kiti du sargybiniai pranešė - pilna aplinkui burliokų. Mesiegi "maurės" jų - padailino antrasis sargybinis.

Tuo pačiu metu, iš Džionglių kalnelio šono, pasigirdo Azijos balsas lietuviškame miške. "Uraaa! Pirtot! Bandit pasidavaitse!" ir iš baltos puolančiosios burliokų masės pasipylė tirštas kulku lietas - tiek dang jų buvo ore, kad rodosi ir pirš tui ten vietos nebūtų. Zvinbė, šniokštė viskas aplinkui, o medži pakirstos šakos krito virėdamos ant ažuoliečių kovotojų. Aitrus parako dūmai, palengva, lyg nuodingųjų dujų banga, slinko per džionglių kalneli. Mūsų narsniai ažuolo kovotojai prikrito, kur kam pakliavo ant žemės ir rėžė atgal. Rėžė lietuviškai išpetis, anot senuko - kiek tik "sylos" turėjo. Pavargę, silkosios milinės stabtelėjo, lyg ant karštos geležies užlipusios, susiūbavo, ir repečkom pasislėpė už tolimųjų medžių. - Tai štai tau Kremliaus Juozulio kareiviai - šimtai bėga nuo dešimčių - gvardiavosi Baltėrnas. - Na, na, dar ne akas - perspėjo Ivelgaitis. - Taip, bet kas, kas, o s būvė Birutės būrio kovotojai, tai neužleisim na, vienos pėdos mūsų lietuviškos žemės šiems smirdaliams, - ir Baltėrnas ranka išsiitiesė link priešo. Nespėjo Baltėrnas užleisti ranką, kai iš kitos Džionglių kalnelio pusės, vėl pasigirdo - "Ura!... Mūsų mūdiuoti, guzikuoti ir aukštom kepurėm, anot senuko, laisvės kovotojai sugulė ir Tautvydo mojami slinko i tikrą pragarą - link priešo. Ir prislinkė visai arti atidarė tokią staigią, ir netikėtą atsakomąją ugnį, jog priešą iš karto perbloškė, sumaišė, ir vėl nuginė atgal... - A, Jėzus! kankinosi prt. Baltėrnas - kad mūsų būtų tiek kiek jų, o jų kiek mūsų, tai tik ant vieno danties, dantelio - aimanavo jis.

oves broliukai, -ėjo slaptas ir tylus iš lūpų i- 53
pas partvyde isakymas - dėl geresnės kovavietės,
ten iki pirmųjų storųjų medžių kamienų užėjimo,
laukite mano isakymo. Kovos broliai, ataken pirmyn
valiooo! Nuskambėp lietuviškas balsas kuris glos-
tydamas medžių kamienus aidėjo plačiai, tolyn, tolyn.
- Pirmyn valio! - šnabždėjo, linkčiojo pritardami
savo smailėmis galvomis žalgirio medžiai. Ir pa-
kilo kovoše išmiklianti, vargo vargužie užgrūdinti,
jau ni laisvės kovotojai, jau nieji ažuole daigai.
Sugriandė, pradrexėjo jų stipri ir ištverminga
šių jaunųjų, Lietuvos karžygių, ginklų ugnis. Ir už-
virė baisi kova. Ši kova tai nuostabi kova, kilnu-
mo ir pasiakojimo pavyzdys visoms buvusioms ir
ateityje busimoms kovoms, nes toje kovoje partizan-
ų belaisvių nėra. Nes partizanų pasidavimas bo-
laisvėn - savo brolių partizanų išdavimas, savo
partizanų rėmėjų išsiuntimas Sibiro katorgon.

Tedėl šie Lietuvos žemės vaikai kovoje inirte
keikdami sūntė seriją, po serijos iš automatinių
ginklų raudonajam slibiniui į nasrus. Ir kuomet, ku-
riam iš jų priešo atklėkusiės kulkos pateista tyro,
Lietuviško kraujo srovelė sunkdavosi į baltą snie-
go pūką, ir šie karžygio pasvirusi balstanti veidą
puošdavo silpną šypseną, tuomet dar protyliais jo
lūpos šnabždėjo - Nars aš žūnu, bet tu kelkis ir
per amžius gyvuok mano tėvų žemė - Lietuva!

Ir iš tiesų, jau nuostoje šandė karžygiai prt.
Mijūnas, prt. Algūnas, prt. Bulota prt. Živilė ir prt.
Povilai tis. Kas jiems, gal šovinių pritrūko? Ne, tai
šių karžygių gyvybės siūlą pertrankė atskridusi
diekinga priešo kulka, ir jų balstančius veidus
apšvietė aškinė vakaro žara.

Leidžiantis saulei, paskutini kartą, lyg juo-
desios jėgės sukilusių iš pragaro gelmių, su vi-
sokiais pastiprinimais ir rezervais, burliškai
bandė sūnaukinti ažuolą. - "Ura! Pirioti! Bandit pas-
davaitse!" Stūgandami lyg dykumos alkanieji
šakalai gulė ažuoliečius. - Broliai, broliukai, nei
vienos žemės pėdos nesitraukim prieš šiuos baidyb-
dykles! - meslė meldė prt. Baltrėnas savo kovotojų.
Ir taip baisiai pradėjo Baltrėno skyrių spausiti,

Jog visas šis skyrius paskendo aistringose parako dūmuose. Kovotojai raginami savo vado laikėsi, laikėsi jie iš visų jėgų lyg būtų isikabinę rankomis į taip mielą, sušalusią žemės velėną - nesitraukė. Atlaike, Burliekai pridėję daugybę aukų atsiitraukė.

Visi Baltrenų kovotojai linksmi ir patenkinti su sukilo, kad atlaikė, nesitraukė. Jie ieškojo vado pasididžiūoti. Bet kur Šakyniškių vadas? Kur narsusis prt. Baltrenas? Niekur nebegirdėti jo balso. Štai, štai jis! Jis guli nesikelia! Nejaugi, nejaugi! - ne tiki jo kovotojai. Pribėga, jų numylėtas vadas guli šonu pervirtęs, dar tvirtai, paskutinių konvulsijų tampomas suspaudęs laiko ginklą rankose, kepurė nukritusi ir šviesios ilgos garbanos išsidaikiosios, vėjųolio pučiamos juda ant sniego... Pasilenkia, apžiūri. - Š didžiulės, drąsios jo krūtinės sunkiasi kaskart vis dangian kranjo į baltą sniego pūką... - Šnabžda, šnabžda dar jis! - pasilenkia dar arčiau kaž kas iš kovotojų. Ir išgirsta lyg testamentą, paskutinius šio drąsios širdies vado žodžius - Negaila man savos gyvybės jamos, tik gaila, kad miršamas tave Tėvyne, vergijos paūšios surakinta palieku. Aš žinau, žūs dar šimtai mano brolių, tavo vaikų. Bet ateis laikas kada raudonajam slibinui ištrupės dantys tavo nekaltų vaikų kūnus beryjant. Sūdieu numylėti Lietuvos laukai ir miškai, sūdieu žydrieji Lietuvos padangė, sūdieu ir jūs broliai, broliūžiai, kovokit iki galo - nepailskit!...

Ir šio narsuolio Šakyniškių vado siela išskrido į dausas, kur yra kūnagėikščių Mindango, Algirdo, Kęstučio ir Vytauto sielos.

Per tą paskutinę ataką su savo narsuoliu vadu žuvo dar penki kovotojai. Atskubėjo prt. Dobilas su sanitare prt. Ramne. Peržiūrėjo kritusius, niekam sanitarinės pagalbos nebereikėjo...

Tautvydas atsisuko į žvelgaiti - Kovoje dalyvavom penkiasdešimt penki kovotojai, - žuvo vienuolika, penktadalis, nuostoliai mums dideli. Pasimtim mes jų negalim - rodė į žuvusiuosius Tautvydas, - o paliksime pasiims juos burliai ir atpažinę draskys, veš į Sibirą jų namiškius.

- Žinet ką - staiga padarė baisų sprendimą. Mūsų žuvusieji dokumentų neturi, juos gali atpažinti tikrai iš veidų, reikia tas atpažinimo žymes su-
naikinti. Kas gali tai atlikti? Užsiviešpatavo mirtina tylą. - Aš galiu! Staiga išėjo į priekį stambus kresnas vyrukas prt. Žirgūnas. - Gerai - linktelėjo galva prt. Tautvydas.

Prt. Žirgūnas paėjėjo iki pirmojo žuvusio prt. Bulotos, prisidėjo užvestą automatą prie peties ir... Šturpulingos serijo garsai pripildė tems-
tančio miško tylą. Ir taip šis prt. Žirgūnas, šis nuostabaus patvarumo vyrukas,ėjo nuo vieno, prie kito žuvusiojo drauge ir naikino atpažinimo ženklus, naikino jų veidus, kad apsaugejus žuvusiųjų namiškins nuo Sibiro katorgos.

- Jau visiems - stėjęs pranešė prt. Žirgūnas ir nusišluostė apgasojusią smulkiais prakaito laše-
liais išbalusią kaktą. - Gerai - vėl linktelėjo galva Tautvydas, tai tikrai buvo senovės žalgirio kautynės - pasitenkinęs pasisekimu kalbėjo žvel-
gaitis - tik tada lietuviai kariavo prieš kryžuo-
čius, o dabar prieš bufliekus.

Jau vakars sutemos apgėmė kautynių lauką. Tose didžiose žalgirio kautynėse rusai pridėjo šimtą dvidešimtą savo "nenūgėlimųjų". - Vyrai - pasigirdo raginas Tautvydo balsas - susitvarkykite ir tuo-
jau pradėsite žygiuoti - jūg rytoj čia tu yarnų prigarmės tūkstantiai. Nakti pradėjo šalti. Ažuo-
le būrie kevo tejai novarginti, visą dieną trukusių kautynių, nors alkani, ir daugelis iš jų nešdamiesi kautynių sužeidimus buvo guvūs, linksmūs ir juo-
kandami žengė Skaisgirio mišku.

„Šu Šu Šu Šu Šu“

Partizano kapas.

Didžiam už laisvę audrų sukūry,
Prieš pavergėjus kovos lauke,
Smarkiame visu ginklų žvangėsy,
Žuvai Tu! Narsus partizane!

Mirtis aplink sukės - nepabūgai,
Kovėjai narsiai už Tėvynę,
Ir tada vis dar Tu linksmas buvai,
Kai kulkes perverė krūtinę.

Nre rytmešie skaisiosies pašvaistės,
Girdėjos skambį ginklų dainą,
Visą dieną šia dang krauje laistės,
Šimtai priešų suklypo tada.

Ir tiktai tyliam, rausvam vakare,
Nutilo tie siaubingi šūviai,
Iš kovos lauke išnešė Tave,
Visi sužeisti kovos broliai.

Ne vienas skaistus krauje lašelįs,
Tave nešant ant žolės krito,
Pamačiosies tai, visos gėlės,
Nulenksios šiedus pravirko.

Medžiai šakalėmis glamonėjo,
Laistė Tave gailinija rasa,
Randoje lindnos eglės minėjo,
Pro jasėjai Tu kas vakarą.

gvirtas stovi ten žalias ažuolas,
Šito tarpus miško vidury,
Prie jos bus šupiltas naujas kapas,
Tau! Narsusis Lietuvos kary!

Niekas neuždegė šventos žvakės,
Kai i karstą žuvusi dėje,
Tik negestančios mažos žvaigždutės,
Iš lėto danguje mirgėjo.

Ramią, paslaptinę nakties tylą,
Pertraukė širpulingi garsai,
Tai žemės atsimuša i karstą,
Kurį kasa nuvargę vyrai.

Tylūs maldos žodžiai šia girdisi,
Prie kape, kur ilsisi karys,
Už sielą žuvusiojo meldžiasi,
Suklaupęs partizanų būrys.

Išėkis, kovos broli, ramybėj!
Nes Lietuvą mylėjai karštai,
Nepilėkai priešas mūsų Tėvynėj,
Talp pat, kaip tu! Kovosim šventai!

Greičiau andra tą ažuolą nulaus,
Nepalauš priešas kovojančių,
Mūsų Tėvynė išlaisvinta bus,
Kalbu žodžiais žuvusių brolių.

Žmogau! Partizano kapą rades,
Semk stiprybės! Neįsusk jog kamčia,
Korojantiems, žuvusiems už laisvę,
Visa Lietuvos žemė - šventa.

„Šušu šušu“

/1 štrauka i "Partizanų Būrys "Ažuolas"/

Jau štai ir pirmieji drungni pavasario saulutės spinduliai pradėjo maloniai glostyti ir šildyti gamtą. Sniegas, tu šiltųjų saulės spindulių išgasdytas, pradėjo nykti, mažėti, kol pagaliau tik kur- ne- kur jo suplėšytos, atskiros, išmėtytos dėmelės beliko. Perskrido ir iš tolimųjų kraštų ir pirmieji pavasario nešėjai, - pempės, špokai ir vieversiai. Jau kaimuose nuolatiniš pempių - "Gyvi! Gyvi!" ir špokų, tu juodųjų šnekučių nuolatiniai šimbavimai nuo ryto iki vakaro girdisi. Jau pagaliau ir tūkstančiai medžinoso pakibusių pompurų aižėjo, sprogo, plėtėsi, o iš jų gležnūčiai, silpni ir maži lapeliai, žiemos šalčių iškaukinti, novarginti palengva, iš lėto plėtėsi, stiepe savo žaliąsias plokštumėles i saulutę, i šiltesnius jos pavasario spindulius. Miškas pasidabino savo žaliuoju vainiku. Sulapavęs miškas dengia nuo priešė akių savo žemės laisvės kovotojus. Jau miške gyvena didesnės ir mažesnės partizanų grupelės, jau partizanų laužų liepsnos kilo aukštai i viršų, simbolizuojamos ateities laisvė Tėvynei. Jau laisvės Ažuolas gyvena miške.

1947 metų ankstus, dar tamsokas, gegužės šeštos dienos rytas. Dina prt. Ožys ir prt. Žirgūnas, nuo tolimo žygio pavargę, kejomis barstydami gražcolius, ivairiaspalvius rases lašelius. - Kaip galvoji - kreipėsi Žirgūnas i prt. Oži - teks štai tave kaimė perdienuvoti? Aš ten turin gerą ir patikiną bičiulį. - Wielu noru - pritarė prt. Ožys - pailsėsimė, išsimiegosimė, jau ir taip daug apėjome. Suėjo i vienkiemį, pasibeldė. Sutartas slaptažodis ir dorys tyliai sugirgždėjusios isileido - priglaudė prt. Oži ir prt. Žirgūną. - Tai, kaip jūs varguolėliai - sveikinasi šeiminkė - dar per tą šalę tą žiemą ir beiškenčiat? - Geriausiai ir šilčiau siai nežvieni! - juokavo linksmi prt. Ožys.

Papasryčiavę ir pasikalbėję su šeiminkais prt. Ožys ir prt. Žirgūnas rengėsi eiti miegoti.

-Manau geriausiai bus ant tvarto - pasiūlė šeimininkas - ten yra šiaudų, galėsite ilysti. Užlipo ant tvarto, ilinuo i šiaudus ir sumigo.

Apie pietų laiką, išgirdo žadinančio šeimininko balsą. - Vyručiai, kelkitės, blogai! - šnabždėjo šeimininkas - mūsų kaimą krato čekistai. Dabar jie dar yra ten aname krašte - ir šeimininkas parodė ranka i tvarto skliantus. Nežinau nei ką jums daryti, kaip jums pagelbėti - krintosi šeimininkas. - Tai nieko, nošvi, nenusimink - ramino prt. Žirgūnas - o tame krašte kaimo nėra čekistų? - parodė ranka atgal. - Ne šis kaimo kraštas laisvas, o tiesa, tame kaimo krašte ir krūmai dideli tęsiasi - pralinksnėjo šeimininkas. - Tai manau, Ožys, kreipėsi Žirgūnas bandysime prasmukti i šios krūmus, bet kaip automatus, paslėpti? - smerkimo Žirgūnas. - Ar neturit vatinkų? - atsiskuko Ožys i šeimininką. - Yra, yra - patvirtino šeimininkas, ir neužilgo sugrižo - prašom, vilkitės ir skubėkit, nes jau kratydami šie brudai artėja.

Kovotojai užsivilkė vatinkas, po jomis pasikišo automatus ir atsiveikinę su šeimininku, palengva išslinko iš tvarto, per vyšnių sodeli, per kaimo gatvę, trackė krūmokšniais ir namais prisi dengdami i krūmus. Jau ir krūmai čia pat. - Matai, čekistai rapsias viename kaimo pakraštyje, o partizanai vaikštinėja antrame pakraštyje - lysdamas i krūmus linkminosi Ožys. Pasėjė krūmais geroką gabalą, prt. Žirgūnas ir prt. Ožys sulindo i tankų, kelių kelmų špaugusi karklyną. - Čia jau ne jų nosiai mus atrasti - ramino prt. Žirgūnas.

Po valandos laiko, kaimo pusėje, pasigirdo - Stoj! Stoj! ir neužilgo kelios ilgos serijos. Kas čia velnias būtų? - suklausė abu kovotojai. Triukšmas ie šaudymas artėjo krūmų link. Jau, pagaliau, virdėjosi krūmose šūkavimai ir čekistų laužomų krūmų tratėjimas. Krėtė krūmus. - Žinai, nešdinki - iš šių krūmų tiesiai i kitą kaimą, o ten vėl dar didesni krūmai - pasiūlė prt. Žirgūnas - automatus reiktu čia paslėpti tuomet eisime linkus su vien pistoletais ir nebūsime itar - terai - pritarė prt. Žirgūnas - tai kišam

tai i tuos tankiuosius karklynus.
 paslėpę ginklus, išlindę iš krūmų, ėjo tiesiai
 laukais i sekanti kaimą. Bet štai iš krūmų pasi-
 tylė ir gauja čekistų. "Stoj, stoj, padaždy!" - jau
 rankė jiems iš užpakalio. Žinai ką - pasiūlė prt.
 Ožys - apsimeskime girtais ir būk tai nieko ne-
 girdėdami skubėkime i anuos krūmus. Ir jie pradėjo
 kėrečioti rankomis, būk kaž ką smarkiai ginčijosi
 r čekistų negirdėjo. Bet čekistai turi isitikinti
 iekviną neaiškumą. Jie pradėjo šauti i viršų ir
 tūbdė vydamiėsi. Tuomet prt. Ožys ir prt. Žirgūnas
 išsitraukę pistoletus pradėjo šaudyti i persekioje-
 tojus ir trauktis i netoliese esančius krūmus.

Jau persekioj amųjų akys glamonėjo pirmuosius
 krūmus. Bet kuo labiau jie artėjo prie krūmų, tuo
 labiau stiprėjo čekistų ugnis, tuo darėsi tirštes-
 nis kulku lietus, nes žūt būt čekistai buvo pasi-
 ryžę neleisti šiuos da partizanus sulysti i krūmus,
 neleisti išsigelbėti. Štai jau ir pakrūmė. Sušilę,
 prakaituoti ir sunkiai alsuodami, sužiuo bėgdami
 prt. Ožys su prt. Žirgūno vienas i kitą jų žvilgs-
 niai sakė - esame išsigelbėję...

Tik staiga, palei bėgančio prt. Žirgūno kojas
 lyg kokia vėtra, atskridusi pikta čekistų kulku
 serija grybstelejo porvino žolyno, o kartu ir žemės
 gumulus ir išmėtė i viršų. Žengęs dar vieną žings-
 ni prt. Žirgūnas griuvo jau po pirmoju, žaliu, vos
 praskleidusiu, mažais lapeliais pasidabinusiu krū-
 mu. - Žalčiai, nukirto koją! - pro sukastus dantis
 išstėnėjo prt. Žirgūnas. Jo koja ties blazda buvo
 kampu salinkusi, o iš to kampo veržėsi kraujo
 srovė, kuri plėtėsi ir didėjo gerdamasis i žalino-
 jančią pavasario žemę. - Sudieu, Ožy, kovok toliau!
 -atsisveikino prt. Žirgūnas ir pistoletą prisidėjo
 prie smilkinio. Bet, o nelaimė! Pistoleto nebebuvo
 nei vieno šovinio. - Ožy, broluži, maldau te maldavo
 prt. Žirgūnas - nebeturiu kuo prisibaikti, kuo
 sau gyvybę atimti! Prisimink mūsų išvargtus var-
 gus ir iškovotas kovas ir vardan šventos mūsų
 Tėvynės Lietuvos prašan nepalik manes gyvo tiems
 gyvuliams, pribaik! Prt. Ožys pažiūrėjo i gulinti
 kovų broli, i jo išbalusi veidą, i jo didelias,

P A V E R G T O J E

T Ē V Y N Ē J Ē

R i n v y d a s

/1. štrauka iš "Partizanu Būrys - Žuolas"/

1947 metų gražus, dar šal tokas, kovo mėnesio rytme tis. Prt. Žvelgaitis ir prt. Algis pakilo ankstokai, visiškai sušale. Žinai - kreipėsi prt. Žvelgaitis - šiandien turime susitikti Vytauto miesto slapukų vadą. - Ar gi? - suabejojo prt. Algis ir paskaičiaves pirštais dienas apsidžiugė. - Tikrai ši vakarą, tai bus idomas susitikimas ir manau naujotelaičių žinių gausim. - Tikrai, tikrai taip - pritarė jau pralinksmėjęs ir prt. Žvelgaitis.

Laukiant idomas susitikimo, abiems kovotojams, diena slinko be galo panašiu. - Man atrodo - nebeiškentė prt. Algis - jog mes šiandieną per daug dažnai tampome iš kišenukų laikrodžius. - Ir aš tai pastebėjau - šypsodamasis pritarė Žvelgaitis. Pagaliau tamsos šešėliai atklydę iš kūrų telybių savo lengvais, pilkais šešėliais pradėjo apipinti, savęs lengvais - pūkais - šėkšais - ap-raizgyti stambesnius krumokšnius. - Žinai jau laikas žygiuoti - klausiamai Žvelgaitis pažvelgė i Algi. - Pats laikas! - linksmi pašokęs, maskuodamas stovyklą, patvirtino užklaustasis. Užmaskavę dienos stovyklėlę, pasitikrinę ginklus ir susitvarkę, abu kovotojai išėjo iš kvartalo i liniją ir pradėjo žygi i N... kaimą, i susitikimą.

Štai jau ir N... kaimo pakluonės - brankdamas ranka, nuo greito žygiavimo prakaitu išpiltą kaktą, protyliais prašnabždėjo Žvelgaitis.

pagaliau priėjė susitikimui paskirtą ryšinin-
kės Sniegenos sodybą, abu kovotojai tylutėliai,
pirštų galais, lyg kokie šešėliai, ar vaiduokliai,
niekieno nepastėbimi prislinko iki gyvenamo namo.
Žvelgaičio klusni partizaniška ausis prisiglandė
prie lango stiklo. Nieko tikro negalin išgirsti
- nusimines atsigrežė jis i Algi - tarytum lyg
kas pašnabždom kalbasi. - Greičiausiai jau bus at-
vykęs slapukų grandies vadas Sakalėlis ir jis
protyliais kalbasi su šeimininkais - šitūredamas i
tamsų, iš vidaus uždengtą, lango stiklą šnabždėjo
Algis. - Belsiu - tylutėliai atskrido iš žvelgai-
čio, ir netrukus pasigirdo tylutėlis, tam tikras,
sutartas beldimas i lango stiklą, ir vos tik
žvelgaitis spėjo atitraktui pirštus nuo lango
stiklo, kaip tuojau pasigirdo iš vidaus, lygiai
toks pat beldimas i stiklą - atsakymas. - Yra, yra
- džiugėsi Algis ir abu ėjo durų link. Dar jiems
nepriejus prie durų, juos tylutėliai prasiverė isi-
leisdamos abu laisvės kovotojus, lyg saviškius,
lyg tų namų gyventojus.

-Prašom, prašom - sveikindamas pašnabždom
prašė ryšininke Sniegena kovotojus vidun. Peržen-
ges žvelgaitis kambario slenksti, pamatė už stalo
sėdinti ankštą, dailiai nuaugusi, šviesiaplauki,
šiek tiek dar liešoką, vaikina. V. ikino veidas
pamačius kovotojus stiga pragiedrėjo, ji papuošė
ka, kokio begalinio džiugsmo ir laimės šypsena
ir jis staiga, lyg kaž kokio siactulio pagautas
atsistojo ir žengęs porą žingsnių link laisvės
kovotojų, sustojęs pasisveikino. - Sveiki mieli
Lietuvos laisvės sargai! - Sveikas, sveikas
tos laisvės sargų, padėjėjan! - apsikabines ir
bučiodamas sveikinosi žvelgaitis. - Sveikas
mielas, broli, ištiesė savo dešinę ir Algis.
- Žinote kiek apie ši susitikimą svajojan - at-
metęs savo šviesias garbanas, kaž kokio begalinio
džiugsmo pagautas kalbėjo slapukų grandies
vadas Sakalėlis - ir žinot, nustabu - kalbėjo
jis teliau - aš jus tokius ir isivaizdavau, kai
gabar atrodote - rinti, drasių veidu, neboja jokių
pavejų... - Na, jau na, ką čia jau mus taip giri

- droviai gynėsi Algis - pačiam ir nemažesni pa-
vojai pakibę laikosi ties galva. Mes tai nors rečiau
susitinkam pavergėjus, o ir susitike žaibais kalba-
mės - visiems, net ir ryšininkei Sniegenai su savo
tėvais garsiai juokiantis, dėstė Algis - o jūs kiek
vieną dieną po miestą su jais šonais trinatės, ir
nežinai kuri negera akis, kada tave išduos kankin-
mans. - Mes kartą pasiryžome su jumis kartu žengti
nieko nebijome! - stipriai kirėiuodamas užbaigė
Sakalėlis. Kovotojai pasisveikinę su šeimininkais
susėdo už stalo. Sakalėlio žvilgsnis visą laiką gla-
monėjo šimos narsinosios laisvės gynėjus.

- Tai žiemą per štai mūsų ryšininkę Sniegeną
gavai iš mūsų organizacinio skyriaus isteigimo
instrukcijas bei kitus nurodymus - pertraukė isi-
vyrausią kambaryje tylą žvelgaitis. - Taip, jūsų
per ryšininkę pasiūstus visus nurodymus gavau ir
ivykdžiau. - Ir pasidydžiavimo šypsnyš, bei drovumo
raudonės išpuošė Sakalėlio veidą. - Tai reiškia, jog
OS jūsų mieste jau veikia - isiterpė Algis. - Taip
veikia patvirtino Sakalėlis. Turime jau mieste
penkis narius, štai sąrašas. Prie paduoto narių są-
rašo palinkusios kovotojų galvos tylutėliai skaitė.
- Puikiai, puikiai - džiaugėsi žvelgaitis - dabar
tuos laukinius Azijos vaikus mirtis savo ledine
ranka graibstys netik Lietuvos miškuose ir kaimuose,
bet ji graibstys ir smaugis juos naktimis mieste
gatvėse. - Taip, taip tikrai smaugis mieste gatvėse -
užsideges narsumo garantavo Sakalėlis - matytumė te
kokie šiame sąrašė išvardinti vyrukai narsūs, saky-
čiau, jog prilyksta net jums. - Jūs narsesni ir ap-
sukresni būsite, juo daug an nuveiksite, tuo daugiau
ruskelių ir Komunistų pasiekis peklos karalystę -
juokėsi Algis. - Bet, kad mūsų lyg ir truputi ma-
žeka smerkimo Sakalėlis. - Tai nieko - nuramino
žvelgaitis. - Žinai priežodi - "kad penki, bet menki,
geriau vienas bet geras" - todėl jūs irgi laiky-
kitės tos patarlės. Jums užtenka menkiausio neap-
dairumo, priimti vieną silpnesnios valios ir menkiau
pasiryžusi Lietuvai ir visą jūsų veikimą gali para-
liūnoti. - Tai patariat labai nesiplėsti mums? -
atkreipė savo klausianti žvilgsni Sakalėlis i
žvelgaiti. - Žinoma - linktelėjo žvelgaitis -

- Štā pasīžūtēkit - kyštelējo išsitranķes kaķ-
koki sarašā Žvelgaitis Sakalēliņi - ne vien tik
jūs veikēte, yra ir daugiān pasiryžēliju jaunuoliņi,
Sakalēlis pasilēnķes priē ištiesto sarašā skaitē
- taigi, matai - kreipēsi vēl Žvelgaitis i baigusi
skaityti Sakalēli - jau keliāsi sulupusi Lietuva
naujamgyvenimui, nes jā kelia tūkie pasiryžēliņi
jaunolīai lietuviai, kurle nebēdāni nei didžiānsiņ
vargu, nei pavojū gyvybēns, tiesa jāi keliā i lais-
ve. - Tip, taip - svaingai susimaščiēnōmis šķimis,
linguēdamas galvā, pritarinējo VOS Sakalēlis. -
Kilnā ir pasianķojanti darbāē dirbti, išvaduojant
savo tēvū žemē iš vergijos yra lengva ir malona,
jokie vargai ir pavojaisimūs nuo to neatbiādy.
minģo tūā, nekuri laikā, kāmbaryje isivirāvo iškil-
mina tyā, kuriāre tkarōlais pertrāķdavo susijandi-
nosios meters - namū šeimīnīkēs tylūtēlis verks-
mas. - Neverk! Neverk! - tildo patylinķais ryši-
nīkē Sniegena savo motinā. - Neverkiu, ne - gynēsi
namū šeimīnīkē - bet girāint tokiū pasiryžēliju
iškilmingus žēdžius, apie atginstančią Lietuvā,
ašaros iš džiāngsmo nejuēiomis iš akiū veržiasi...

- O kaip, mums reikalingū žiniū surinkot -
linktelējo Žvelgaitis prie Sakalēlio. - O kaip gi,
ir nemažai, juģ tai mūsū uždavinys - ir staiga atei-
kēles išsitranķē iš užnēčiū storā gniūžā popieriu.
- Tai šia žinios kuriū jūs prašēt. 1/ apie burliōku
garnizonā - gautos tiesiog iš saugumo tarnautoju,
2/ šia štai 2/ sarašai nelaimingūju tremtiniū
lietuviu, kuricos tik kā pagrobušios čekistū rankos
išvilko i Sibiro taigas - gautos iš mūsū bend-
radarbio priklausančio Komunistū partijai, štai
šia dar 3/ Vytauto m. sribū sarašai - ir dar
ilgai ir vienodai plaukē lygus, jaunuoliškas Saka-
lēlio balsas, aiškindamas visū atsivēžtus, slap-
tū žiniū turinīs. - Na ir iš tikruju, jūs ten keli V
miesto pasiryžēliai daug mums labai naudingū ži-
niū surinkot, jei dirbsit taip ir toliau - gērējo-
si Žvelgaitis - tai greitai aukštyn kojom apver-
site visā Vytauto miestā.

Dar nekuri laikā laisvės kovotojai Žvelgaitis
is ir Algis pasikalbēje su VOSV Sakalēliu,

aptarę sėkmingesni veikimą prieš "pavergėjus" ir sutarę dėl sąjungos veikimo sekandie susitikime, atsisveikino. Atsisveikinimas buvo toks pat iškilmingas ir jaudinantis, lygiai kaip ir susitikimas. Dabar šie trys jaunuoliai lietuviai, vienos didžios ir šventos kovos kovotojai, jautėsi lyg seni, ūylimi, pažystami, lyg vienos motinos sūnūs.

- Tai aš čia sūku link miesto - kaimo pakluonėse patyliais prašnabždejo Sakalėlis. - Gerai - ištiesė ranką žvelgaitis - o mes link namų, link svyrnoklių beržų ir skarotųjų eglė.

"o" "o" "o" "o" "o" "o" "o" "o" "o" "o"

Š a i t i s

Taip ilgai jau nebus!..

Toks aptemęs dangus,
Taip ilgai jau nebus,
Ne trankysis ir čia atėjūnai,
Nevaitės Lietuva,
Neplys kraujos giria,
Nemėtysis žuvusiųjų kūnai.

Nebelsis ir nakčia,
Į duris jau "čekai",
Nešvaistysis kraujuotais durtuvais,
Nekentės Sibire,
Ar kur kalėjime,
Tie kurie yra gimę lietuviais.

.

Ne lietuvis žmogus,
 Tas, kurs yra bailus,
 Likimo valiai ateiti lemią,
 Jam atrodo, gal bus? ..
 Bet... išžudys visus,
 Tuo, kurie į laisvę skina kelią.

Žalios giploš karys,
 Dar kartą pasakys,
 Tu! Esi jau paklydęs lietuvis,
 Paskendęs miglose,
 Likimo rankose,
 Supas, tik tavo ateities būvis.

Pažvel, tu, i tai!
 Kaip kovoja broliai!
 Jie iš praeities stiprybės semia,
 Tapk Kudirkos ainu,
 Atbusk! Pakilk kartu!
 Ženk su jais i kovojančių kelią.

..
 Taip ilgai jau nebus!
 Partizanai narsūs,
 Kos kovoti kartu žengia - laimės!
 Nepritruks jiems drąsos,
 Nesuklups niekadės,
 Silpnavaliai priešai - nenugalės!

/s/s/s/s/s/s/s/s/s/s/

Partizano sūnūs.

Nuo 1944 metų rudens, antrą kartą užplūdusios gotenedžių čekistų bandos, dar su didesniu ištūkimu, daė su didesne azijatiška neapykanta pradėjo terioti lietuvių žemę, griauti jų ūkius, plėšyti lietuvių šeimas.

1948 metais, kovo mėnesyje kraujo ištroškusi čekisto ranka palietė ir Juozo šeimą - areštavo ir kalėjimą pasodino jo žmoną ir jo paties išskoję. Juozas suprato, kad jo gyvenime atėjo lemiamas momentas reikalančias apsisprendimo. Ir Juozas apsisprendė - jis paskutini kartą pabučiavęs savo keturių metų sūnelį Juozuką ir perdavęs jį gliebtai savo seseriai Elenai, pats pasuko į telimoje dunkstanti, žalsvai melsvą miško kontūrą - į ten, kur kietą vargą vargdami, sunkų pavergtos šalies kario gyvenimą nešdami koboja savo tėvų ženei laisvę Lietuvos partizanai.

Juozukui likus be tėvų, gyvenant pas tetą Elena, tekdavo pakeičti vargą ir visokį nodateklių net badas ir tas neretai atsilankydavo. Jis dažnai matydavo, kaip sužvėrėjusių čekistų banda apsupusi namą darydavo kratas, kaip sunkūs čekisto kumštis krisdavo ant išdžiūvusios tetos Elenos nugaros.

Ir kaip, pagaliau, stribokų ir čekistų dažnų mušimų paveikta jo tetą Elena dšiova 1950 metais pasimirė, Juozukas apsigyveno pas dėdę Stachislovą.

Nuo tadā septynių metų anžiaus, mažoje partizano sūnūs širdyje užgimė tokia baisi neapykanta pavergėjams čekistams ir išsigimėliams stribokams, kad jis kur tik beidavo, sėdėdavo ar miegėdavo, jis visur matydavo šiuos ginkluotus žmogėdaras. Jis matydavo, kaip jie jo metinę kalėjime kankina, jis matydavo, kaip jie jo tėvą po mišką šaudė ir, pagaliau, jis matydavo, kaip šių baisūnų mušama miršta jo tetą Elena.

Ir dažnai, šie septynių metų berninke gležnutė

kumštis sustingdavo kažkokiam tyliam, nebyliam grūmojime. Ir šis, jauno partizano sūnais grūmojimas buvo tuō baidas, kad jis grūmojo pavergėjams ne vien už save, bet jis grūmojo ir už visus, kitus šimtus tūkstančių tokių pat bedalių ir benamių vaikų. Jis grūmojo visų jų vardu geltonodžiui čekistai už šimtus tūkstančių rankinamų kalėjimuose jų motinų, už šimtus tūkstančių išžudytų partizanų tėvų žaliuose žvėriose giriose ir už šimtus tūkstančių kitų artimųjų lietuvių istumtus grabančių kumščių jėga.

1951 metų tylią rugsėjo naktį mirti kraują ir ašaras nešančios šmėklos apsiantė dėdės Stanislovo ūki. Pragariški beldimai į langus ir garsus "Atkrivaitė dviern" - perskrodė gūdžią madens nakties tylą. Stanislovui atsklendus duris, į vidų sugrūvę akrebai ir čekistai iškilmingai pranešė - Jūs esate irrašytas išvežimui, duodame ke turias valandas laiko pasiruošti! Visokie dėdienės "Be t... Ar galima... Leiskite... - buvo nuslopinti čekiška kumštini ir vėl pasidarė dėdės Stanislovo kambario - se tylu, tik daiktų skubus pakavimas ir protarpiais dėdienės kėkėlojimas girdėjosi.

Juozukas tyliai apsirengęs ir niekam nematant, paslėpčiom užkampyje, neremiai plakančia širdelė styrojo, lūkoriau anšros, buvo stipriais apsisprendęs - išaušus dienai, paslėpčiomis pabėgti pas tėvą į mišką...

Pagaliam pirmieji rodens saulės spinduliai prasiskverbė pro niūrų kambario langą. Pamatęs juo Juozukas prašnabždėjo - Jau laikas - ir sumetė čažinką panosėjė kryželi, išslinkęs pro duris, skubiai prašaužęs pro rasotas galė namo darželio gėles, ir pralindęs pro jam vienam težinomą tvorojė esančią spragą, pasileido kiek tik jėgų turėjo į mišką. Je skylėtos kelnaitės skaudžiai daužė supleišėjusias blāuzdeles, bet jamė išangusi didžiulė neapykanta tiems, kuriė naktį isibrovė į jo dėdės Stanislovo ūki, ji tiesiog nešė į taip nielą žalią ir rasotą pamišką. Jo vaikiškos, rausvos lūpos retkarčiais prašnabždėdavo vieną, vieninteli taip nielą žodi - tėtė. Stovėjęs sargyboje sribekas staiga pastebėjo

miškan riedanti mažą vaikelišksti. Jis pribėges prie savo "načialninko" išgaščio apimtas nekene - iš vienkiemio kaž kas veržiasi miškan, štai ten - ir ranka parodė i bėganti, jau netoli paniškės, Juozuką. - "Kriūšiai tai koks banditas! - jau visiškai išsigandęs užbaigė. - Vyr'ai, paskui mane sau dyti banditą - prakardėjo siaubingas žydiškas "načialninko" balsas. Pusė visų kieme buvusių striboku metėsi kartu su savo viršininku vytis Juozuką.

Jau, jau pirmosios rasetos medžių šakos perbraukė per raudoną, iškaitusi Juozuko veidą. - Dar truputi, dar giliau i mišką - šnabždėjo, lyg maldai, jis bėgdamas pro pirmuosius paniškėje angančius pioresnius medžių kamienus. Bet tuo pačiu momentu sunkiai krito grubi čekisto ranka ant mažyčių Juozuko pečių. - A, Jėzus! - šurpulingai išskrido iš pat jo mažytės, vaikiškos širdelės gelnių. - "Ne šiočia!" - kvatojosi rusiškasis "načialninkas" glėbyje laikydamas Juozuką. - "Ooh ty svolač" - staiga ištrūko kruvina iš Juozuko dantų čekisto ranka ir ji susispaudusi didelę raudoną kumštį, pakilo staiga, piktai, grasinančiai...

- Na, tik suduok šalty! - isniūgo, pykėiu blizgančios, mažos partizano sūnaus akys i didžiulį, žvėrišką čekisto veidą. Ir šis žydiškasis "načialninkas" priblokštas šių poros mažų pykėiu blizgančių akių pastyro - jo didžiulė, kruvina kumštis iš lėto, su protarpiais, nusileido neužgavusi mažytės Juozuko nugaros.

- Tai tikras tigriukas, tikras bandito sūnus - perduodamas stribokams besiblaškanči Juozuką baiminamai šnabždėję stribų viršininkas.

- Nevažinosiu, nevažinosiu aš i tuos jūsų lagerius. Palniskit mane, aš i mišką, pas tėtę - dar ilgai girdejosi striboku glėbiuose besiblaškančio, septynių metų, partizano sūnaus balsas.

Arnešė i kiemą, kartu su visa dėdės Stanislovo šeima, išvežė Juozuką i Kuršėnų geležinkelio stotį.

Jau riedant traukiniui iš Kuršėnų stoties tolyn, nesvetingon rusijon, paskutiniam tamsių dūmų

apsuptam vagonē girdējosi šturpi septynių me tų
lietuvio partizano sūnais randa.

- Nevažiuosiu aš, ne!... Čia man palieka kaž kur
kalėjime kankinama mama... Čia man palieka žaliuo-
se miškuose, partizanų eilėse, kovojantis tėvelis...
Čia palieka šaltame kape gulinti teta Elena...
Čia, pagaliau, palieka žemė - miškai, dangus ir net
oras taip mielas, savas...

- Dievuli! - girdējosi toliau partizano sūnais
grūnojimas - nubausk pagaliau visus tuos, kurie
plėšydami nekaltas lietuvių šeimas, padarė šimtus
tūkstančių tokių nelaimingų, bedalių vaikų, kaip aš.

- O tu, tėveli, mušk priešą išvisų jėgų. Kerk
jam už mamą, už tetą Elena, už dėdę Stanislovą, už
mane...

/S/S/S/S/S/

Š a l t i s

Rugsėjo naktis.

Tamsi rugsėjo naktis...
Kas tai beldžia i duris?...
Jau sudreba radijos šeimos širdys,
Tai vėl čekištų gauja,
Aplink namą stūgauja,
Ir vėl mažus vaikučius pravirkdys...

Nuo lazdu smūgių tada,
Suklupo tuoj motina,
Glėbų kūdikis mažas vai tojo,
Klyksmas, ašaros vaikų,
Čekistams liko žaislu,
Tėvą mušo, virvėms raišiojo...

Vėliau žvėriški nagai,
Viską tai mātant pakėiai,
Dar benamus mašinoje draskė...
Juos be rūbų ir maisto,
Išvežti iš šio krašto,
Šaltuos vagonuos mirčiai uždarė...

Kaip didžiai jie norėtų,
Skausmus užmiršt galėtų,
Į tėviškę dar kartą pažvelgti,
Kraujnose plūsta širdis,
Kas tą skausmą apsakys?...
Langai geležim, lenton užkal ti.

Atklydęs vėjas šiaurys,
Jis tau primins - pasakys,
Buvę klaiki ta rugsėjo naktis,
Nors mintimis juos paliėsk!
Gelbstinčią ranką ištiesk!
Bado glėby, jie užmerkia akis...

"oooooooooooo"

Š a l t i s

Nebijo...

Vienā rudenī sekmdienie popietē, bija kolu kolūkietis A... iēdīdīai pasīrensīnodanas šaktī sausu pagalīu. Jī prīsīveja kolūkietis J... ir sako -
- Skubīnīme, kaļ nepāvēluojāme ī susīrīnkīnā,
tar, ka gero, nē tai atskaitys darbdīenīns. Kolūkie -
tis A perīvēlģēs bendrākeleīvi tarē.

- Nebījek, saspēsīme. Kad īr īssīklāīdys mūsū ponāī
susīrīnkīno, vīstīek palīks īr mūsū kokuā plāno
rtelē, neīšsīnēš jō vīso, īr tāīp jīs dīdēlīs yra
epakels, nepakels...

kaīp bešnekuōīnodāī prīeīna īr koloko • raštī -
kurīoje īvykš susīrīnkīnas. īeīnānt ī kīemā, prīe
amō kampo, jīe susītīnka mažā, tīes vīrēģalvīn
kīanra pēpūrē, šaktīvu gīnkluotā konjānuolī, kolū -
kīotīs A uķklānsē:

- Tai ka, vaīkēlī, šīa veīkī? Ar vīštās nūo vānāgo
sāngotā? Jūg vīštā ferma tōlī nūo šīa, ne šīa tar
reīkēģo sāngotī. - Pāklydāī...

Konjānuolīs smīšēs papūrte galvā ī šālīs. Tō
momentū, jās nūo nosīes galē pākrito kākoks vānān
lāšas īr jīs atsakē:

- Aš šīa esū apsāngā!

- Aaaa... Šī tāīp... Dīdīāī nūsīstebēģēs kolūkie tīs
A nūoģo tōlīān ī kīemā, kur stovyģo susībūres nē -
mažās kolūkieōīū būrys.

Prīeģēs prīe jū, līnkteģēģēs galavā, vīsus bendrāī
pasvreīkīnģs uķklānsē:

- Na, vyrāī! Ar dar nēprāsīdēģo vātbulīnēs gīesmēsna

- Dar nē - nūsīēypsoģēs atsakē vīenas īā būrīo.

Tō momentū prāģēģo prē šālī šīs prīmōsīs kon -
jānuolīs, kartū dar su dvīem, lyģīāī tōkīāīs pat
kītais, kaš ka jīems kārštāī patylomīs dēstydānās.
Jīe vīsī trys nētolīesē sūstojō, pīktomīs akīmīs
šīrēdēāmī ī kolūkīetī A.

Kolūkīetīs A īr sako:

- Zīnot, vyrāī! Kaīp gīrdēģ ar S mīestelēģe pōr
"radījūšā", kađ greītai būsīģs karas.

Kiti žmonės dar kalbėjo - jeigu bus karas, tai ir man reikės eiti šaudyti ir gaudyti komjaunuolius. Bet, vyrai, aš to tai nedarysiu. Eeh... - Geriau eisiu į raudonąją armiją.

Link stovėjusieji kolūkiečiai, tik merkia, sako - Jk! Šššš... - Nežymiai rodydami ranka į komjaunuolius, jog ir šie girdi ką kalba kolūkietis A.

- Tylėk - prislinkęs tyliai sako vienas iš kolūkių.

Ar nebijai taip kalbėti?

Kietis A atsikosėjęs garsiai prašneko:

... Tai ko aš bijosiu kalbėti, jog yra šodžio... O antras dalykas, kas tuos komjaunuolius -

tegu šaudė ir gaudė, o aš jau to tai nedarysiu.

Tai ko man bijoti kalbėti, jog sakiau, kad aš geriau eisiu į armiją.

Ir taip baigęs, nuėjo į kolchozo raštinę, lydimas išpūstų komjaunuolių akių ir didžiai pravertu lūpų.

/s/s/s/s/s/s/

MURINIS

1. Linguonelis	Rusėj. Atuntoji	2
Rinvydas	18 trauka 18 "Parti- zono Būrys" - 4 1898.....	9
Šaltis	Partizano kopas.....	17
Rinvydas	18 trauka 18 "Parti- zono Būrys" - 4 1898.....	19
Rinvydas	18 trauka 18 "Parti- zono Būrys" - 4 1898.....	23
Šaltis	Taip ilgai jau nebus!	27
Rinvydas	Partizano sunus.....	29
8. Šaltis	Rusėj. naktis.....	33
9. Šaltis	Nebij.....	34

/s/s/s/s/s/